

## Ερωτήσεις και απαντήσεις για τις νέες αναμνηστικές δόσεις εμβολίων έναντι του SARS-CoV-2

Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, Γιάννης Ντάνας, Ροδάνθη Συρίγου και Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν συχνά ερωτήματα και απαντήσεις για τις επικαιροποιημένες αναμνηστικές δόσεις εμβολίων σύμφωνα με τις οδηγίες των Κέντρων Ελέγχων Νοσημάτων των ΗΠΑ (CDC), και τους επιδημιολόγους Keri Althoff και Andrew Pekosz από το Πανεπιστήμιο Johns Hopkins.

- **Ποιοι είναι κατάλληλοι για τα νέα δισθενή εμβόλια;**

Τα CDC ενέκριναν τη χορήγηση των νέων δισθενών εμβολίων Pfizer/BioNTech για τους Αμερικανούς 12 ετών και άνω και Moderna για τα άτομα άνω των 18 ετών, εφόσον έχουν λάβει μια πλήρη σειρά εμβολίων ή ενισχυτικών εμβολίων τουλάχιστον 2 μήνες πριν. Τα νέα εμβόλια έχουν σχεδιαστεί ώστε να προστατεύουν έναντι των στελεχών BA.4 και BA.5. Τα νέα δισθενή εμβόλια δεν έχουν εγκριθεί προς το παρόν για τα παιδιά κάτω των 12 ετών. Ωστόσο, ισχύει η σύσταση για εμβολιασμό των παιδιών άνω των 5 ετών με τη βασική σειρά των εμβολίων και με μία αναμνηστική δόση.

- **Σε τι διαφέρουν τα νέα δισθενή εμβόλια από τα προηγούμενα;**

Τα νέα εμβόλια χρησιμοποιούν την ίδια τεχνολογία mRNA με τα προηγούμενα εμβόλια Moderna και Pfizer/BioNTech και οι ενισχυτικές δόσεις έχουν αναβαθμιστεί για να στοχεύουν τα νεότερα στελέχη Όμικρον. Τα νέα εμβόλια εμπεριέχουν την πρωτεΐνη – ακίδα S τόσο του αρχικού (προγονικού) στελέχους του ιού όσο και των πιο μεταδοτικών στελεχών Όμικρον (BA.4, BA.5). Είναι επίσης πιθανό – αλλά δεν έχει ακόμη αποσαφηνιστεί – ότι τα νέα εμβόλια θα προσφέρουν προστασία από νεότερα αλλά λιγότερο κοινά στελέχη όπως τα BA.4.6 και BA.2.75.

- **Πρέπει να εμβολιαστώ εάν έχω κάνει προηγουμένως αναμνηστική δόση ή αν έχω νοσήσει;**

Η απάντηση είναι ναι. Ακόμα κι αν έχετε νοσήσει με COVID19 τον περασμένο χρόνο ή/και έχετε λάβει την πλήρη σειρά πρωτογενών και αναμνηστικών εμβολίων, θα πρέπει να λάβετε το νέο δισθενές εμβόλιο Όμικρον. Αυτό θα οδηγήσει σε ευρύτερη ανοσία έναντι του SARS-CoV-2 και θα συμβάλει στον περιορισμό της εμφάνισης νέων παραλλαγών. Τα ενισχυτικά εμβόλια είναι πιο αποτελεσματικά όταν χορηγούνται αφού περάσει ένα χρονικό διάστημα από την τελευταία δόση. Μια περίοδος αναμονής από 2 έως 3 μήνες είναι η ελάχιστη, αλλά ορισμένα στοιχεία δείχνουν ότι η παράτασή της σε 4 έως 6 μήνες μπορεί να είναι κατάλληλος χρόνος. Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες οδηγίες σχετικά με την περίοδο αναμονής μετά τη μόλυνση από SARS-CoV-2. Αλλά εάν έχετε μολυνθεί από τον ιό τις τελευταίες 8 εβδομάδες, μπορεί να περιμένετε να περάσουν 8 εβδομάδες πριν λάβετε το δισθενές ενισχυτικό εμβόλιο για να επιτρέψετε στο ανοσοποιητικό σας σύστημα να αποκομίσει μεγαλύτερο όφελος από το εμβόλιο. Σημειώνεται επίσης ότι το δισθενές εμβόλιο έχει εγκριθεί για χρήση ως αναμνηστική δόση και όχι ως δόση πρωτογενούς σειράς εμβολίων.

- **Εάν είμαι ανεμβολίαστος μπορώ να κάνω μόνο το αναμνηστικό εμβόλιο;**

Τα ενισχυτικά εμβόλια περιέχουν χαμηλότερη δόση mRNA συγκριτικά με τα εμβόλια που χρησιμοποιούνται στην πρωτογενή σειρά εμβολίων. Οι νέες ενισχυτικές δόσεις, που στοχεύουν

το αρχικό στέλεχος και τις υποπαραλλαγές Όμικρον, είναι πλέον οι μοναδικές διαθέσιμες αναμνηστικές δόσεις για άτομα ηλικίας 12 ετών και άνω. Οι αναμνηστικές δόσεις μπορούν να χορηγηθούν ανεξάρτητα από τον τύπο του εμβολίου που έχει χρησιμοποιηθεί κατά τον πρωταρχικό εμβολιασμό.

- **Μπορώ να εμβολιαστώ παράλληλα με το αντιγριπικό εμβόλιο και την αναμνηστική δόση COVID19;**

Η απάντηση είναι ναι. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να εμβολιαστούμε κατά της γρίπης φέτος, επειδή ορισμένοι ειδικοί πιστεύουν ότι θα μπορούσαμε να δούμε παράλληλη έξαρση της γρίπης και της COVID-19 αυτό το φθινόπωρο – ένα φαινόμενο που κάποιοι ονομάζουν «διδημία». Η λήψη εμβολίου κατά της γρίπης και αναμνηστικού εμβολίου έναντι του SARS-CoV-2 - ταυτόχρονα, αν είναι δυνατόν - είναι ιδιαίτερα σημαντική εάν ανήκετε σε ομάδα υψηλού κινδύνου. Τα άτομα που είναι επιρρεπή σε σοβαρές επιπλοκές COVID19 - όπως οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με εξασθενημένο ανοσοποιητικό σύστημα και χρόνιες παθήσεις - είναι επίσης ιδιαίτερα ευάλωτα σε σοβαρές επιπλοκές της γρίπης.